

Sygn. akt I UK 447/15

POSTANOWIENIE

Dnia 11 października 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Wrębiakowska-Marzec

w sprawie z odwołania Powiatowego Inspektoratu Weterynarii w T. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w T.
z udziałem zainteresowanego Z. D.
o podleganie obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 11 października 2016 r.,
skargi kasacyjnej Powiatowego Inspektoratu Weterynarii w T. od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 2 marca 2015 r., sygn. akt III AUa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 2 marca 2015 r. Sąd Apelacyjny w (...) zmienił wyrok Sądu Okręgowego w P. z dnia 6 marca 2014 r. i oddalił odwołanie Powiatowego Inspektoratu Weterynarii w T. (dalej jako płatnik) od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w T. z dnia 28 marca 2013 r. stwierdzającej, że Z. D. (dalej jako zainteresowany) jako osoba wykonująca pracę na podstawie umowy o świadczenie usług podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym w okresie od 1 września 2005 r. do 31 stycznia 2010 r.

W skardze kasacyjnej od powyższego wyroku płatnik zarzucił: 1) naruszenie prawa materialnego, a to: a) art. 6 ust. 1, 4, 5 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych w związku z art. 16, art. 22 i art. 37 ust. 1

ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej przez przyjęcie, że lekarz weterynarii, wyznaczony przez powiatowego lekarza weterynarii na podstawie art. 16 tej ustawy, wykonując czynności, do których był wyznaczony, podlega ubezpieczeniu społecznemu jako zleceniobiorca; b) art. 9 oraz art. 12 ust. 1 i 1a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych przez przyjęcie że z powodu zawieszenia działalności gospodarczej ubezpieczony nie posiadał innych tytułów ubezpieczenia; c) art. 2 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej w związku z art. 13 pkt 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych przez ich błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że „ciągły charakter” działalności gospodarczej wyklucza możliwość czasowego zaprzestania jej wykonywania, co w konsekwencji powoduje objęcie obowiązkiem ubezpieczeń społecznych; d) zignorowanie faktu, że w myśl art. 16 ust. 1 oraz 2 ustawy o zakładach leczniczych dla zwierząt, prowadzenie tego rodzaju zakładu jest działalnością regulowaną w rozumieniu przepisów ustawy o swobodzie działalności gospodarczej; e) pominięcie nowelizacji ustawy o Inspekcji Weterynaryjnej dokonanej w październiku 2008 r., którą wprowadzono zmianę polegającą na dodaniu w art. 16 ust. 1 punktu 1a, uzasadnionej potrzebą wskazania wprost możliwości wyznaczania lekarzy weterynarii do wykonywania czynności zleconych przez powiatowego lekarza weterynarii w ramach prowadzonej działalności gospodarczej (czynności wykonywane osobiście wymieniono odrębnie w pkt 1 tego ustępu); 2) naruszenie przepisów prawa procesowego, a mianowicie: 1) art. 6 k.c. w związku z art. 233 k.p.c., tj. niezgodność ustaleń faktycznych z materiałem dowodowym zebrany w sprawie, wskutek czego nie dokonano wszystkich istotnych dla rozstrzygnięcia ustaleń.

Wskazując na powyższe zarzuty skarżący wniósł o „uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania”, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i orzeczenie co do istoty sprawy poprzez utrzymanie w mocy wyroku Sadu pierwszej instancji.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uzasadniono występowaniem w sprawie istotnego zagadnienia prawnego „polegającego na ustaleniu charakteru wyznaczenia do wykonywania określonych czynności w myśl ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej osoby fizycznej

prowadzącej działalność gospodarczą (kategorie PKD 75.00.Z PKD – 71.20.A) i w zw. z tym kryteriów podlegania ubezpieczeniom społecznym przez osoby wyznaczone, będące jednocześnie emerytami”. W uzasadnieniu tego wniosku skarżący stwierdził, że istotne zagadnienie prawne dotyczy „zasadności zaliczenia przychodów osiąganych z zakresu czynności dotyczących Inspekcji Weterynaryjnej wykonywanych przez lekarza weterynarii do źródła przychodu, o którym mowa w art. 13 pkt 6 w związku z art. 10 ust. 1 pkt 2 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych (jako źródła przychodów z działalności wykonywanej osobiście), co w konsekwencji prowadzi do objęcia obowiązkowym ubezpieczeniem społecznym tych umów”, w którym to zakresie dotychczasowe orzecznictwo nie jest jednolite. Ponadto podniósł, że skoro decyzja organu rentowego stwierdzała, że zainteresowany podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym, to taki był przedmiot postępowania w postępowaniu sądowym (art. 477⁹, art. 477¹⁴ k.p.c.). „Niniejsza sprawa dotyczy przyjęcia zatem, że określony przychód (kwalifikowany jako przychód z działalności gospodarczej lub z działalności wykonywanej osobiście) winien kształtować obowiązek podlegania oskładkowaniu spornych umów wyznaczenia i nie odnosi się wyłącznie do wysokości składek na ubezpieczenia społeczne, a stanowi (...) podstawę kształtującą obowiązek objęcia ubezpieczeniem społecznym z tytułu osiągania tego przychodu”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Przepis art. 398⁴ § 2 k.p.c. wymaga, aby wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania stanowił odrębny element pisma niezależny od przytoczenia podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia (art. 398⁴ § 1 pkt 2 k.p.c.). Uzasadnienie wniosku natomiast powinno nawiązywać do przesłanek przyjęcia skargi do rozpoznania określonych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Zgodnie z tym przepisem Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: 1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, 2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, 3) zachodzi nieważność postępowania lub 4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Spełnienie wymagania z art. 398⁴ § 2 k.p.c.

powinno zatem przybrać formę wyodrębnionego wyводу prawnego, w którym skarżący wskaże, jakie występujące w sprawie okoliczności pozwalają na uwzględnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jednocześnie uzasadni, dlaczego odpowiadają one ustawowemu katalogowi przesłanek.

Zagadnieniem prawnym jest zagadnienie, które wiąże się z określonym przepisem prawa materialnego lub procesowego lub uregulowaniem prawnym, których wyjaśnienie ma nie tylko znaczenie dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Wskazanie zagadnienia prawnego uzasadniającego wniosek o rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno zatem nastąpić przez określenie przepisów prawa, w związku z którymi zostało sformułowane i wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Dopiero bowiem wówczas Sąd Najwyższy ma podstawę do oceny, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem „prawnym” oraz czy jest to zagadnienie „istotne” (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002 nr 1, poz. 11; z dnia 13 sierpnia 2002 r., I PKN 649/01, OSNP 2004 nr 9, poz. 158; z dnia 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, Wokanda 2004 nr 7-8, s. 51). Twierdzenie o występowaniu istotnego zagadnienia prawnego jest uzasadnione tylko wtedy, kiedy po pierwsze - przedstawiony problem prawny nie został jeszcze rozstrzygnięty przez Sąd Najwyższy lub kiedy istnieją rozbieżne poglądy w tym zakresie, wynikające z odmiennej wykładni przepisów konstruujących to zagadnienie (por. postanowienie z dnia 12 marca 2010 r., II UK 400/09, LEX nr 577468) oraz po drugie - jego wyjaśnienie ma znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy w ustalonym stanie faktycznym (por. postanowienie z dnia 27 stycznia 2009 r., II PK 248/09, LEX nr 736732).

Skarżący nie odnosi się do tak rozumianej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Po pierwsze, nie tylko, że nie przeprowadza żadnego wyводу jurydycznego dla wykazania, że wątpliwości na tle art. 13 pkt 6 w związku z art. 10 ust. 1 pkt 2 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych faktycznie istnieją i mają znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, ale żadnego zagadnienia prawnego w istocie nie formułuje, ograniczając się jedynie do wskazania, jakiej kwestii miałyby ono dotyczyć. Po drugie, w orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się zgodnie, że ustawa o podatku od osób fizycznych nie określa

podstaw podlegania obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym, gdyż samodzielnie reguluje to ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych. O ile art. 13 pkt 6 ustawy podatkowej stanowi podstawę prawną dla kwalifikacji przychodu jako uzyskiwanego z działalności prowadzonej osobiście, to dalej nie jest uprawnione wnioskowanie, że jednocześnie wyznacza podstawę ubezpieczenia społecznego (por. wyroki z dnia 23 czerwca 2009 r., III UK 24/09, LEX nr 518053; z dnia 11 sierpnia 2009 r., III UK 27/09, LEX nr 533671). W rezultacie podział przychodów w ustawie podatkowej (art. 13 pkt 6 w związku z art. 10 ust. 1 pkt 2) nie kreuje podstawy podlegania ubezpieczeniom społecznym, a ta jest pochodna od działalności wybranej przez ubezpieczonego (por. wyrok z dnia 14 grudnia 2010 r., I UK 209/10, LEX nr 738525). O tym, czy dana umowa cywilnoprawna została zawarta i wykonywana w ramach działalności gospodarczej, czy też poza nią, świadczą okoliczności konkretnego przypadku, a więc przede wszystkim treść umowy oraz wola stron nawiązania i pozostawania w określonym stosunku prawnym (por. wyrok z dnia 18 grudnia 2014 r., II UK 90/14, OSNP 2016 nr 7, poz. 91).

Z ustaleń stanowiących podstawę zaskarżonego wyroku jasno wynika, że zainteresowany zgłosił w organie ewidencyjnym zaprzestanie prowadzenia działalności gospodarczej od dnia 5 września 2005 r., gdyż - w jego ocenie - „prowadzenie usług weterynaryjnych ze wskazania, w ramach działalności gospodarczej było nieopłacalne”.

Z tych względów na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.